

СТАНОВИЩЕ

ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ”
ПО НАУЧНА ОБЛАСТ 2. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
2.1. ФИЛОЛОГИЯ (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК КАТО ЧУЖД - ТЕОРИЯ НА ПРЕВОДА)
ОБЯВЕН В ДВ, БРОЙ 21 ОТ 15.03.2022 Г.

Кандидат:

д-р Ивета Ташева-Димитрова, дм

Автор на становището:

проф. д-р Йовка Тишева

Катедра по български език

Факултет по славянски филологии

СУ „Св. Климент Охридски”

Член на Научно жури със заповед № РД 38–154/21.03.2022 г.

на Ректора на СУ ”Св. Климент Охридски”

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ ПО КОНКУРСА И БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Конкурсът за заемане на академична длъжност „Доцент” по научна област 2. Хуманитарни науки, ПН 2.1. Филология (Български език като чужд - Теория на превода) е обявен за нуждите на Катедрата по български език като чужд във Факултета по славянски филологии в „Държавен вестник”, бр. 21 от 15.03. 2022 г. Документи за участие в него е подал един кандидат – д-р Ивета Ташева-Димитрова. Тя е завършила Медицинския университет в София през 1996 г. През 2002 г. придобива специалност по вътрешни болести, през 2006 г. – по кардиология, а през 2010 г. – по инвазивна кардиология. Повишавала е своята професионална квалификация чрез участие в международни курсове по интервенционална кардиология, IVUS и FFR, каротидно стентирание, периферни интервенции. От септември 2020 г. е завеждащ Клиниката по кардиология и инвазивна кардиология в УМБАЛ „Софиямед“.

През 2019 г. кандидатката защитава докторска дисертация в Медицинския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ на тема „Ендоваскуларно лечение на комбинирана периферно-артериална и коронарна болест“. Трудът е публикуван като монография със същото заглавие през 2020 г. от издателство „Просвета“. Ивета Ташева членува в Дружеството на кардиолозите в България, в Българското дружество по интервенционална кардиология, в Европейското кардиологично дружество и в Европейската асоциация за перкутанна сърдечно-съдова интервенция.

В периода 2018 – 2020 г. Ивета Ташева е хоноруван преподавател по кардиология и вътрешни болести в Медицинския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. От 2018 г. тя води лекции и семинарни занятия по история на превода, увод в медицинската терминология, превод на медицинска терминология в магистърската програма „Преводач-редактор“ във Факултета по славянски филологии на СУ. За очертаване на профила на кандидатката по настоящия конкурс е важно да отбележим и участието ѝ в два научни проекта. През 2018 г. Ивета Ташева е член на екипа на проекта *International Translation Passport*, финансиран от Центъра за развитие на човешките ресурси, договор 2018BG01KA203047873. От 2020 г. тя работи по проекта *Reversed Perspectives and Intercultural Dialogues: Qualification of Bulgarian Language and Literature Teachers. Cross-border Bulgarian Studies*, ЦРЧР, договор 2020-1-BG01-KA204-078972.

Прегледът на данните за професионалното развитие на Ивета Ташева дава основание да се направи изводът, че тя има необходимия професионален опит по специалността, по която е обявен

конкурсът. Приложените документи, удостоверяващи академичното развитие, трудовия стаж и академичната натовареност, показват, че кандидатката отговаря на условията по чл. 24.(1) от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАС), на чл. 53.(1) от Правилника за прилагането на ЗРАС и на Правилника за развитие на академичния състав в СУ „Св. Климент Охридски”. Документите по конкурса съответстват на всички нормативни изисквания и доказват основателността и необходимостта на процедурата.

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И НАУЧНОПРИЛОЖНАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” Ивета Ташева е представила 21 публикации: 1 монография и 20 статии в научни периодични издания. Преобладават публикациите на английски език в специализирани медицински списания. 17 от всички представени статии са в съавторство. Материалите, доказващи научната дейност на кандидатката, са изготвени съобразно изискванията на ЗРАС в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в СУ. Като проблематика, обект и предмет на анализите монографията и статиите на български език, които не са в съавторство, не повтарят тематиката на докторската дисертация на Ивета Ташева. Проблематиката на останалите публикации, представени за участие в конкурса, е извън научната област, в която мога да се произнесе компетентно за стойността им и за научните приноси на авторката. Поради тази причина ще коментирам само посочените четири публикации, представени за участие в конкурса.

Най-пълна представа за научните интереси на Ивета Ташева в областта на теорията на превода дава монографията „Медицинска хуманитаристика. Теми, термини, превод“, издателство „Сиела“, С., 2022; 164 стр.; ISBN 978-954-28-3868-5. Съдържанието и структурата на тази разработка отговарят на всички изисквания за хабилитационен труд за участие в конкурс за заемане на академична длъжност. Работата представлява първото по рода си проучване, в което с методите на медицинската хуманитаристика се анализират особености на устната и писмената комуникация в конкретна функционална сфера. Структурираността на анализите и мултидисциплинарността на подхода правят монографията надеждно помагало в обучението на преводачи, които искат да работят в областта на специализирания медицински превод. То може да подпомогне и специалистите в областта на медицината, които желаят да се занимават с превод на медицински текстове или да усъвършенстват стила и езика на своите публикации на английски език, следвайки установените добри практики в научното писане.

В своите наблюдения Ивета Ташева се ръководи от разбирането за диалог от нов тип между участниците в медицинската комуникация, отразяващ връзката на медицината с други науки от полето на хуманитаристиката, напр. социология, психология, културна антропология, история, право, но също и с литературата, театъра и изобразителното изкуство. Възникнала в САЩ в края на 60-те год. на ХХ в., медицинската хуманитаристика цели да обогати медицинските изследвания в най-широк план чрез прилагане на инструментариума и методите на хуманитарните науки. Тази нова интердисциплинарна наука е пряко свързана с биоетиката и с въпросите на политическите и административни аспекти на здравеопазването.

Освен коментари на връзката между медицината и литературата, Ивета Ташева предлага свое оригинално виждане за медицинския превод като специфичен трансфер на знания и за ролята на преводача като медиатор между участниците в комуникацията (лекар и пациент), които не владеят един и същ езиков код. С подчертан практикоприложен принос е третата глава от монографията, в която се коментират техниките на медицинския превод, който освен с научни медицински текстове е свързан и с конкретни документи от медицинската практика като епикризи и анамнези. Актуалността на проблематиката, разглеждана в монографията, се доказва и от факта, че както сред преводачите, така и сред лекарите и лингвистите се дискутира въпросът за това кой трябва да се занимава с медицински

преводи – специалистите по съответния чужд език или лекарите, владеещи метаезика на съответната област на медицината. Ивета Ташева подкрепя по-скоро второто виждане, като го мотивира чрез анализите на конкретни примери, отбелязвайки обаче и необходимостта от сътрудничество с езиковеди или специалисти по медицинска комуникация. Ако такова сътрудничество липсва, в преводите на медицинските специалисти се наблюдават редица езикови неточности, напр. грешен избор на думи, неточни предлози, неточен избор на глаголно време, проблеми в съгласуването и словореда. Богатият опит на Ивета Ташева като автор, публикуващ научни текстове на английски, е в основата на изведените заключения за трудностите, които преводачите с различна специализирана подготовка срещат, когато работят с медицински текстове.

Изследователският профил на кандидата се допълва от проблематиката в три от статиите, представени по конкурса. Две от тези статии са в издания, реферирани във Web of Science, а една – в издание в Scopus. В статията „Медицината и въпросът за бъдещето“ Ивета Ташева прилага методите на медицинската хуманитаристика, анализирайки темата за бъдещето на човечеството и развитието на трансхуманизма. От позициите на медицината са коментирани идеите за генните подобрения и технологично обусловеното еволюиране на индивидите, както и футурологичните утопии и антиутопии, представени във философски и литературни текстове. В „Медицински конотации в понятието „криза“ Ивета Ташева търси връзката между медицинската терминология и понятията от философския, културологичния, политическия или социалния дискурс. Ключовото за медицината понятие криза се употребява в значително по-широк контекст най-вече като метафора за състояния на упадък, провал и разруха. В този смисъл може да се твърди, че то става част от концептите, чрез които структурираме и обобщаваме опита, представите и идеите. Обобщенията за спецификата на медицинския превод, представени в статията „За един от видовете специализиран превод“, са доразвити в теоретичните постановки, включени в първата част от монографията.

Авторска справка за съответствие и изпълнение на минималните национални изисквания в съответното професионално направление и научна специалност е изготвена в съответствие с нормативните документи. За група показатели А е посочен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ (50 т.). За група показатели В е представен хабилитационен труд под формата на монография, който отговаря на професионалното направление на конкурса(100т.). За група показатели Г са представени публикувана книга (с ISBN) на базата на защитен дисертационен труд за ОНС „доктор“ (75 т.) и 20 публикации в чужди и в български издания, вкл. и реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science (173 т.). За група показатели Д са посочени 16 цитирания (52 т.). Количественият и качественият анализ на данните в справката показва, че минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ са изпълнени.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Ивета Ташева е компетентен специалист с трайни интереси в областта на хуманитаристиката и реални постижения в академичното образование. Нейните изследвания са значими, необходими и полезни за академичната общност и имат приносен характер за теорията на превода и практиката в областта на специализирания медицински превод. Въз основа на представените научни трудове с доказани научноприложни и приложни приноси подкрепям избора на д-р Ивета Ташева, дм, и убедено препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват ЗА това тя да бъде избрана на академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Български език като чужд - Теория на превода).

22.07.2022 г.

проф. д-р Йовка Тишева

